

BESLUT

Rektor
2026-09-23

RF 2026:29
Diarienummer 26/273

Avdelningen för myndighets- och verksamhetsstöd
Peder Hofmann
Senior rådgivare

Kulturdepartementet
Ert dnr Ku2026/00479
Regeringskansliet
103 33 STOCKHOLM

KMH:s synpunkter på Ett investeringsprogram för kultur (SOU 2026:31)

Beslut

Rektor beslutar att avge nedanstående synpunkter på utredningen Ett investeringsprogram för kultur (SOU 2026:31).

Bakgrund

Kungl. Musikhögskolan i Stockholm (KMH) anmodats att yttra sig över betänkandet Ett investeringsprogram för kultur (SOU 2026:31). KMH avgränsar yttrandet till de delar som berör statliga förvaltningsmyndigheter och konstnärliga högskolor.

Inledande synpunkter

KMH ställer sig positiv till den övergripande ambitionen att förbättra förutsättningarna för privata gåvor till allmännyttig kulturverksamhet. Privata medel kan ge utrymme för utveckling och särskilda satsningar, men ska komplettera och inte ersätta den offentliga finansieringen.

KMH är ett statligt lärosäte med uppgifter inom högre utbildning, konstnärlig och vetenskaplig forskning samt samverkan med det omgivande samhället och lyder under Utbildningsdepartementet. KMH är därmed inte att klassificera som en kulturinstitution i gängse mening. KMH bedriver dock en omfattande publik konsertverksamhet och har nära relationer till musiklivet. Såväl studenter inom utbildning, alumner efter avslutade studier som lärare vid KMH bidrar stort till Sveriges musik- och kulturliv.

Konserter och andra konstnärliga presentationer är centrala delar av KMH:s utbildning och forskning samt av lärosätets samverkan med det omgivande samhället.

Synpunkter på förslagen

Tillämpningen på konstnärliga högsolor

Utredningen nämner konstnärliga utbildningar som en del av kulturens offentliga sfär (s. 37). Det behandlas dock inte närmare på vilket sätt statliga konstnärliga högsolor förhåller sig till de föreslagna reglerna.

Utredningen föreslår att statliga förvaltningsmyndigheter som bedriver kulturverksamhet som är öppen för allmänheten ska kunna godkännas som gåvomottagare (s. 131). Här finns det en viss otydlighet kring hur statliga konstnärliga högsolor helt ska omfattas eller möjligen hur ett lärosätes godkända verksamhet i så fall ska avgränsas.

För KMH är den publika konstnärliga verksamheten nära sammanvävd med utbildning och forskning. En studentkonsert eller annan gestaltande redovisning är alltid en del av ett utbildningsmoment, en examination, ett resultat av konstnärligt utvecklingsarbete eller forskning och ett möte med en publik. Regelverket bör därför inte förutsätta en organisatorisk åtskillnad mellan kulturverksamheten och lärosätets övriga uppgifter som är främmande för de konstnärliga högsolornas verksamhet.

Regeringen bör klargöra att universitet och högsolor kan godkännas som gåvomottagare för publika konstnärliga verksamheter som genomförs inom ramen för eller i nära anslutning till utbildning och forskning. Det bör också framgå att mottagna gåvor kan användas för kvalitetsstärkande insatser med ett direkt samband till den publika verksamheten, exempelvis anskaffning och vård av musikinstrument, konstnärliga och produktionstekniska resurser samt master classes eller medverkan av internationellt framstående artister.

KMH har goda erfarenheter av tidigare genomfört fundraisingarbete inför invigandet av nytt campus. Samtidigt som erfarenheten visar att det finns en stor vilja hos enskilda, stiftelser och företag att bidra till långsiktiga investeringar, innebär fundraisingprojekt till en statligt finansierad högskoleverksamhet betydande utmaningar vad gäller att leva upp till efterlevnad av de regelverk som en statlig förvaltningsmyndighet och tillika högskola har att förhålla sig till. KMH ser därför positivt på att regeringen arbetar för förbättrade och förenklade villkor, i syfte att gåvor och donationer kan skapa utrymme för

särskilda kvalitetsstärkande satsningar som annars är svåra att genomföra inom ordinarie anslag.

Detta ligger helt i linje med KMH:s långsiktiga inriktning mot konstnärlig excellens, öppenhet, internationalisering och samhällsrelevans. Samtidigt måste gåvor vara ett komplement till den offentliga finansieringen och hanteras så att lärosätets oberoende och ansvar för utbildningens och forskningens innehåll värnas.

Det behöver vidare klargöras hur konstnärlig forskning och publika resultat av sådan forskning ska behandlas i förhållande till regelverkets begrepp vetenskaplig forskning och kultur. Konstnärlig forskning bör inte ges sämre förutsättningar än vetenskaplig forskning enbart till följd av hur ändamålen benämns eller avgränsas i skattelagstiftningen. Även gåvor till utbildningsmiljöer och professorer kan ha stor betydelse för musiklivets utveckling utan att alltid utgöra publik kulturverksamhet i betänkandets mening.

Skattereduktion för gåvor till kultur

KMH tillstyrker den övergripande inriktningen att införa kultur som ändamål för gåvor som kan ge rätt till skattereduktion (avsnitt 7.2). Förslaget kan bredda finansieringen av kulturlivet och skapa bättre förutsättningar för både mindre och större privata bidrag.

Akademisk och konstnärlig frihet

För ett lärosäte är det nödvändigt att värna akademisk frihet, konstnärlig frihet och kravet på saklighet. En gåva eller en statlig förstärkning av en gåva får inte ge givaren inflytande över antagning, examination, anställningar, forskningsresultat eller konstnärliga och akademiska bedömningar. Dessa principer bör framgå av regelverket eller av den vägledning som tas fram för statliga myndigheter.

Matchning av privata gåvor

KMH ställer sig positiv till att tidsbegränsade matchningssystem prövas och utvärderas enligt förslagen i avsnitt 7.3. Försöken bör finansieras med nya medel och får inte belasta befintliga anslag inom kulturområdet eller högre utbildning och forskning.

Om universitet och högskolor ska kunna delta behöver villkoren utformas så att deras ställning enligt högskoleförfattningarna beaktas. Lärosäten bör inte missgynnas därför att deras publika konstnärliga verksamhet är integrerad med utbildning och forskning.

Sammanfattning

KMH tillstyrker förslaget att införa kultur som ändamål för gåvor som kan ge rätt till skattereduktion och är positiv till att offentlig matchning prövas. Före ett genomförande behöver det klargöras hur reglerna ska tillämpas på konstnärliga högskolor samt hur publika konstnärliga verksamheter och konstnärlig forskning ska behandlas. Privata medel ska utgöra ett tillskott till den offentliga finansieringen, och regelverket ska värna lärosätenas akademiska och konstnärliga frihet.

Beslut i detta ärende har fattats av rektor Per-Henrik Holgersson, i närvaro av prorektor Henrik Frisk samt högskoledirektör Kersti Hedqvist, efter föredragning av seniore rådgivare Peder Hofmann. I den slutgiltiga beredningen av ärendet har Kersti Hedqvist och planeringschefen Nina Cajhamre deltagit. Studentrepresentant har haft möjlighet att yttra sig i ärendet.

Per-Henrik Holgersson

Peder Hofmann

Delges: samtliga institutionschefer och avdelningschefer samt personalorganisationer och studentrepresentanter vid Kungl. Musikhögskolan i Stockholm.